

Povzetek projekta Študentski inovativni projekti za družbeno korist 2016-2020 za študijski leti 2018/2019 in 2019/2020

1. odpiranje

za namen objave in predstavitve na spletni strani sklada

1. Polni naslov projekta: Vključevanje otrok iz romskega naselja Roje v vzgojno izobraževalne ustanove

- V katero področje na prvi klasifikacijski ravni KLASIUS-P-16 se uvršča projekt glede na vsebinsko zasnovi (neustrezno področje izbrišite):

- 0 – Osnovne in splošne izobraževalne aktivnosti/izidi
- 1 - Izobraževalne znanosti in izobraževanje učiteljev
- 2 - Umetnost in humanistika
- 3 – Družbene vede, novinarstvo in informacijska znanost
- 9 – Zdravstvo in socialna varnost

2. V sodelovanju z: (navede se univerza oz. samostojni visokošolski zavod, ki je prijavil projekt in članica, ki je nosilka projekta ter partner/ja – podjetje/ji oz. organizacija, ki je/sta bilo/i vključeno/i v projekt)

**Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani v sodelovanju z
Društvo za izobraževanje in povezovanje otrok ali društvo MOZAIK – društvo otrok**

3. Besedilo:

- Opredelite problem, ki se je razreševal tekom izvajanja projekta

Otroci, ki prihajajo iz romskih naselij, so v vzgojno izobraževalnih sistemih (pogosteje kot vrstniki iz večinskih etničnih skupin) socialno izključeni in učno neuspešni. Težave, ki izhajajo iz socialno ekonomske stiske, neustreznih bivalnih razmer in neznanja slovenskega jezika, so v institucijah neredko »prepoznane« kot lažja motnja v duševnem razvoju – iz česar izhaja pogostejša usmeritev romskih otrok v prilagojen program z nižjim izobrazbenim standardom. Prav tako je med otroki iz romskih naselij opazen zgodnji osip in opuščanje šolanja. Starši otrok iz romskih naselij zaradi občutka negotovosti in ponavljajočih se slabih izkušenj do izobraževalnih ustanov izražajo ambivalenten odnos: želijo si, da bi bil otrok učno uspešen, po drugi strani pa jih je strah diskriminacije in negativne stereotipizacije, ki bi zaznamovala otroka in družino. Zavedajo se, da otrokom ne morejo nuditi podpore, kakršno zahteva sodobna šola (pri domačih nalogah, učenju in ponavljanju snovi, plakatih), saj so tudi sami slabše pismeni. Obenem pa tudi zaposleni v vrtcih, šolah in srednjih šolah izražajo nemoč spričo številnih izzivov, ki jih »prinaša« vključevanje romskih otrok: pogosto omenjajo problem neznanja jezika, nesodelovanja s starši, izstopajočih učnih težav, nerednost obiskovanja pouka. Številni pedagoški delavci so starše iz romskih naselij označili za »nekooperativne« in »lene«, za starše, ki otrokom ne nudijo spodbudnega okolja in jih vzgojno zanemarjajo. Otroke pogosto »zagovarjajo« nasproti njihovega socialnega okolja in ponujajo rešitve, ki temeljijo na odstranitvi otroka iz primarnih družin (v sistem rejništva ali institucionalizirano obliko bivanja). Stališča pedagoških delavcev o romskih otrocih izhajajo iz diskurza »primanjkljaja« (kaj otrokom in staršem manjka – znanje, jezik, delovne navade in delovna vnema), pri čemer svojo vlogo vidijo v »zmanjševanju primanjkljaja«: pri kompenzaciji za slaba socialna, intelektualna in ekonomska izhodišča romskih otrok. Glede na opisane razmere smo načrtovali projekt, ki bi omogočil vsestransko izboljšanje razumevanja: na strani pedagoških delavcev smo pričakovali povečanje ozaveščenosti o bivalnih in življenjskih položajih romskih družin in bolj poglobljeno razumevanje strukturnih primanjkljajev in vpliva večgeneracijske marginalizacije na izobraževalne priložnosti pripadnikov romske skupnosti. Po drugi strani smo na strani romskih družin poskušali

razširiti sisteme podpore in pomoči (učne pomoči, podpore pri sodelovanju in vstopanju v stik z izobraževalnimi ustanovami). Nadejali smo se, da bo sodelovanje med nevladnimi delavci, študenti – prostovoljci, starši in otroki iz romskega naselja ter učitelji in vzgojitelji, vodilo v povečanje gotovosti in zaupanja do institucij na strani romskih družin ter v zmanjšanje stereotipnih in deficitarnih predstav na strani pedagoških delavcev. Prav tako smo pričakovali, da bo projekt prinesel dvosmerno »približevanje« med lokalno romsko skupnostjo in institucijami.

- Opišite potek reševanja problema oz. kratek povzetek projekta

V treh mesecih projekta smo izvajali naslednje aktivnosti:

1. *terensko delo v naselju* (ki je vključevalo delo v »diadnem odnosu« med posameznim študentom in otrokom/družino ter delavniško delo) ter
2. *delo v vrtcu in osnovni šoli* (mentorstvo študentov posameznim otrokom ter sodelovanje z posameznimi pedagoškimi delavci).

Večinoma je posamezni študent v naselju in vzgojno izobraževalni ustanovi (vrtcu/šoli) sodeloval z istim otrokom: pri tem je dobil vpogled v otrokovo socialno vključenost v ustanovi, njegovo učno uspešnost IN njegov odnos z vzgojiteljem/učiteljem; prav tako pa tudi vpogled v otrokovo primarno okolje in njegove življenjske pogoje.

Obenem je torej vzpostavil odnos z institucionalnimi delavci (ob vzgojiteljih in učiteljih tudi z svetovalnimi delavci, ravnatelji, ostalim osebjem), otrokovimi starši ter ostalimi člani romske skupnosti. Pri tem je posamezni študent služil kot »most« med lokalnim in institucionalnim okoljem – prenašal je informacije, spodbujal in spremljal medsebojno sodelovanje (obisk na govorilnih urah, roditeljskih sestankih). Otroku, ki je prehajal med obema okoljema, je predstavljal »povezovalni člen« - vsakodnevni prehod iz skupnosti v vrtec/šolo je bil s tem olajšan in manj abrupten.

Z sodelovanjem študenta smo dosegli, da so otroci raje in pogosteje obiskovali vzgojno izobraževalni program, starši pridobili večji občutek gotovosti in kompetentnosti nasproti sistemu ter pedagoški delavci poglobili svoje razumevanje in prilagodili uporabljene strategije za vključevanje romskih otrok.

- Navedite in opišite rezultate projekta ter njihov doprinos k družbeni koristnosti

Rezultati projekta obsegajo: povečano vključenost pedagoških delavcev v dejavnosti v romskem naselju (preko skupnih delavnic) ter povečano vključenost otrok in staršev iz romskega naselja Roje v vzgojno izobraževalne ustanove. Bolj vključujoča vrtec in šola se kaže z rednostjo obiskovanja programov, bolj pogostim stikom med starši in pedagoškimi delavci, manjšim osipom v višjih razredih osnovnih šol in večje zaupanje do institucij s strani s staršev.

V treh mesecih je inkluzivnost sistemov znatno narasla; vendar pa dopuščamo možnost, da se bo po izključitvi študentov iz intenzivnega dela stanje vrnilo na prejšnjo raven. Pri tem je pomembno izpostaviti nujnost in koristnost programov, ki vrtece in šole odpirajo v lokalno skupnost – še posebno pomemben pa je vidik odprtosti in dostopnosti institucij, kadar le te vključujejo otroke iz marginaliziranih družbenih skupin.

4. Priloge:

- Slikovno gradivo: Priložite vsaj dve sliki npr. sliko končnega produkta, sliko študentov pri delu na projektu, sliko s sestankov ipd. Pri pošiljanju slik bodite pozorni, v kolikor

gre za končni produkt, da bo zadoščeno zahtevam glede informiranja in obveščanja (ustrezni logotipi itd.).